

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.3.2023 alkaen / Klientavgifterna inom småbarnspedagogiken från och med 1.3.2023

Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet 25.01.2023 § 7

68/02.05.00.00/2023

Valmistelija / Beredare: varhaiskasvatuspäällikkö / chef för småbarnspedagogik, Mervi Keski-Oja, mervi.keski-oja(at)sipoo.fi

Taustaa:

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perustuvat lakiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016). Laissa säädetään kunnan järjestämän päiväkotij- ja perhepäivähoidon asiakasmaksuista. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain perusteella maksun suuruus määräytyy varhaiskasvatukseen varatun ajan, perheen koon ja perheen tulojen perusteella. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa säädetään varhaiskasvatuksesta perittävistä enimmäismaksuista. Kunta voi halutessaan periä myös laissa säädettyjä matalampia maksuja, mutta kuntalaisia on tällöin kohdeltava yhdenvertaisesti.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain edellyttämät indeksitarkistukset asiakasmaksuun ja tulorajoihin tehdään yleensä joka toinen vuosi, ja uusin indeksitarkistus on tehty elokuussa 2022. Nyt hallitus on päättänyt varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin muutoksen, joka alentaa asiakasmaksuja poikkeuksellisesti jo 1.3.2023 alkaen. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen suuruus säilyy entisellään.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen suuruus säilyy entisellään

Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu säilyy edelleen samana ensimmäisen lapsen osalta eli se on enintään 295 euroa kuukaudessa ja alin perittävä maksu on 28 euroa. Toisesta lapsesta perittävä maksu on enintään 40 prosenttia nuorimman lapsen maksusta eli enintään 118 euroa kuukaudessa. Seuraavien lasten maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Maksuprosentit säilyvät ennallaan siten, että ne ovat aina 10,70 prosenttia riippumatta perheen koosta.

Asiakasmaksulain muutokset 1.3.2023 alkaen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia muutetaan siten, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennetaan nostamalla maksun määrittämisessä käytettäviä tulorajoja 33 prosenttia. Lakimuutoksella halutaan pienentää pienituloisten ja keskituloisten perheiden varhaiskasvatusmaksuja.

Tulorajojen muutokset 1.3.2023

Tulorajat nousevat lakimuutoksessa seuraavasti:

Perheen henkilömäärä	Tuloraja 1.8.2022 euroa/kk	Tuloraja 1.3.2023 euroa/kk	Maksuprosentti
2	2913	3874	10,70
3	3758	4998	10,70
4	4264	5675	10,70

5	4777	6353	10,70
6	5284	7028	10,70

Yli kuusihenkisen perheen tuloajaa korotetaan kustakin seuraavasta lapsesta 262 euroa 1.3.2022 lähtien.

Muutoksen taloudelliset vaikutukset kunnalle

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloajojen muutoksen arvioidaan alentavan selvästi kunnan asiakasmaksutulokertymää vuodelle 2023. Tähän muutokseen ei ole voitu kuitenkaan kuntatasolla varautua talousarvioita 2023 laadittaessa, koska lakimuutosehdotus tuli käsittelyyn vasta loppuvuodesta 2022.

Kuntaliitto on arvioinut muutoksen vaikuttavan koko maan tasolla noin 30 prosentin vähennyksenä vuoden 2022 arvioituun asiakasmaksutuottoon. Sipoon kohdalla tämä tarkoittaisi noin 360 000 euron vähennystä maksutuottoihin. Käytännössä Sipoossa maksutuottojen alennukset eivät ole näkyneet näin voimakkaasti. Muutoksen suuruus voidaan käytännössä selvittää vasta kun asiakkaille on tehty uudet maksupäätökset maaliskuussa ja syyskauden osalta elokuussa.

Muutoksen vuoksi kuntien maksutuottojen arvioidaan alenevan valtakunnallisesti noin 70 miljoonaa euroa. Tämä kompensoidaan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta niille.

Muutoksen työllistävä vaikutus kunnan viranomaisten toimintaan

Maksujen muuttaminen aiheuttaa kunnissa hallinnollista työtä. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätökset tehdään kunnissa yleensä toimintavuoden alussa eli elokuun alussa, ja asiakasmaksupäätökset tehdään yleensä toimintavuodeksi kerrallaan. Koska muutokset asiakasmaksuihin tulevat voimaan vuoden 2023 maaliskuun alusta lukien, hallitusesityksessä (HE 228/2022 vp) on esitetty, että kunnat voisivat tehdä uuden lain mukaiset maksujen tarkistukset käyttäen samoja perheiden tulotietoja, joita käytettiin elokuussa 2022 maksujen tarkistuksen yhteydessä. Tämä vähentäisi lakimuutoksen aiheuttamaa hallinnollista työtä.

Lisäksi aikaisempien tulotietojen käyttö helpottaa myös asiakasperheiden tehtäviä, kun heidän ei tarvitsisi uudestaan lähettää toimintavuoden ansiotulojaan varhaiskasvatukselle, jos niissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta.

Toimivalta

Sipoon hallintosäännön mukaan (26§) Valiokunta päättää maksuista, tuloajoista, vuokrista ja muista korvauserusteista, mikäli se voimassa olevien säännösten mukaan on mahdollista.

Esittelijä / Föredragande Sivistysjohtaja / Bildningsdirektör Pietinen Jukka

Ehdotus / Förslag Sivistysvaliokunta päättää
 1. hyväksyä varhaiskasvatuspalveluiden uudet asiakasmaksut 1.3.2023 alkaen esityksen mukaisesti
 2. ohjeistaa että Sipoo tekee uuden lain mukaiset maksujen tarkistukset

käyttäen samoja perheiden tulotietoja, joita käytettiin elokuussa 2022 maksujen tarkistuksen yhteydessä tai sitä myöhemmin toimitettuja tulotietoja.

Bildningsutskottet beslutar

1. godkänna de nya klientavgifterna inom tjänsterna för småbarnspedagogik från och med 1.3.2023 i enlighet med förslaget
2. ge anvisningar om att Sibbo justerar avgifterna enligt den nya lagen med hjälp av samma uppgifter om familjernas inkomster som tillämpades i samband med justeringen av avgifterna i augusti 2022 eller med hjälp av inkomstuppgifter som lämnats in senare.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Sivistysvaliokunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Bildningsutskottet godkände enhälligt föredragandes förslag.

Liitteet / Bilagor